

Kromolów

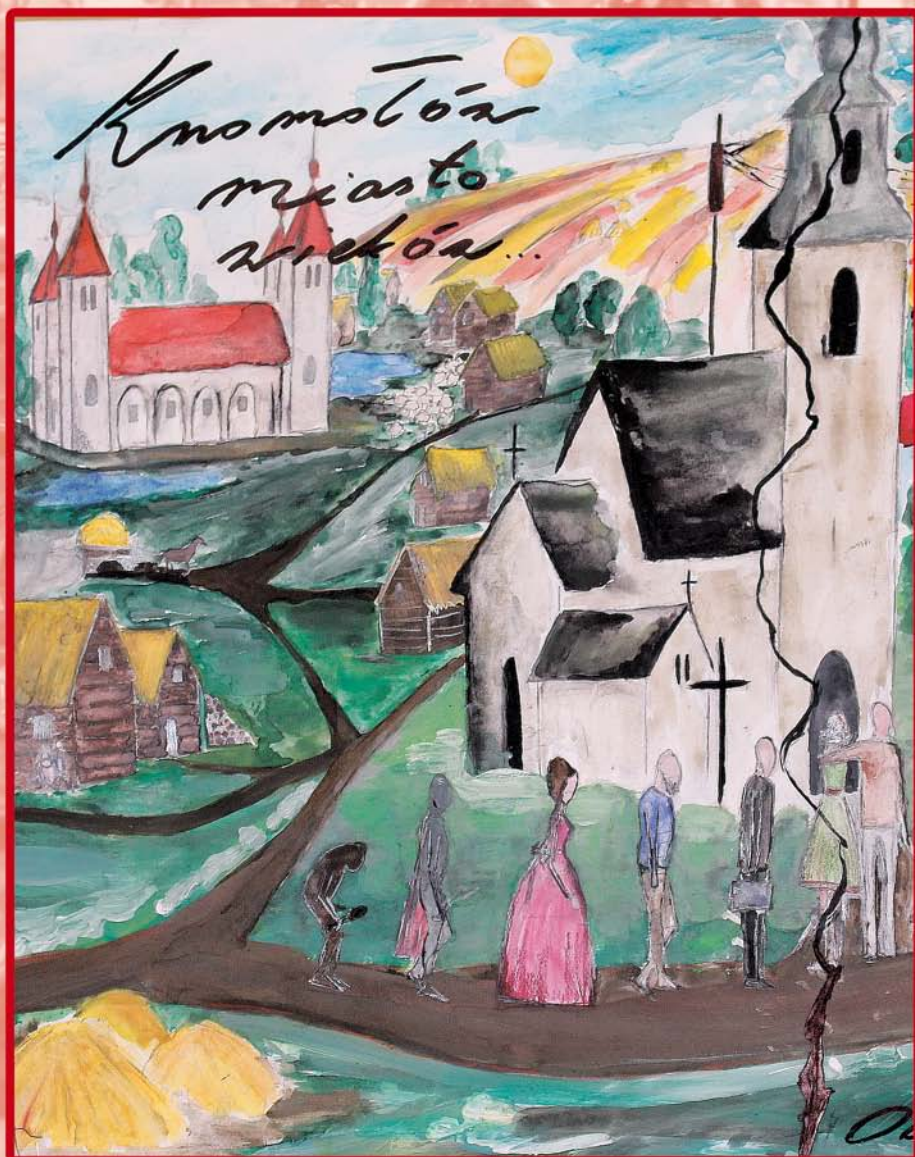
wczoraj i teraz

ISSN 1643-8094

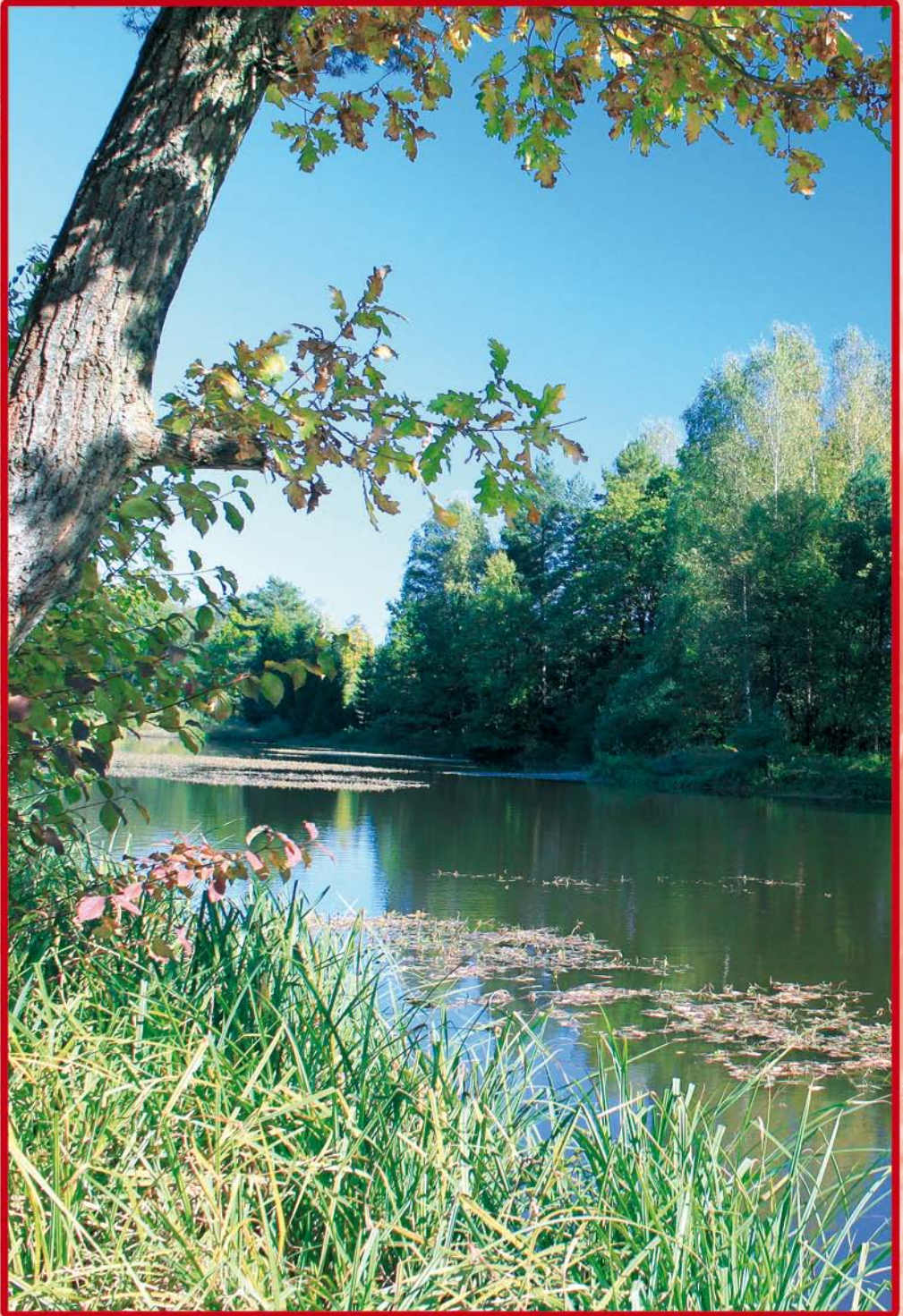

Locatio 1193

Nr 4 (60) 2013

Kwartalnik Towarzystwa Sympatyków Kromolowa

Locatio 1193

Wydawca:

Towarzystwo Sympatyków Kromolowa
ul. Filaretów 1, 42-431 Zawiercie
tel./fax (032) 67 16 627
e-mail: kromolow@tlen.pl
www.kromolow.pl

Zespół redakcyjny:

Apolonia Burzyńska – redaktor prowadzący
Czesława Bąba, Danuta Skipirzepsa,
Marta Skipirzepsa

Rada programowa:

Stefan Rotarski, Zofia Malczewska

Layout & DTP:

Marek Żółtowski, tel. 607 577 962

Druk:

AXON Zawiercie, tel. 32 671 32 92

Za treść reklam Redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i zmian.

Kwartalnik ukazuje się od 1999 roku.

Istnieje możliwość nabycia poprzednich numerów.

Serdecznie dziękujemy za wspieranie finansowe Towarzystwa.

Nasze konto:

Towarzystwo Sympatyków Kromolowa
ING BANK SŁĄSKI SA Katowice
ul. Sokolska 34
O/Zawiercie
ul. Leśna 6

nr rachunku 13 1050 1591 1000 0022 0651 9114

1 str. okładki:

Praca konkursowa – mal. **XXXXXXX**

Fot.: A. Bąba

2, 3 i 4 str. okładki:

Stawy w Jozefowie k/Zamierza

Fot.: S. Walega

Do Czytelników

W tym numerze znajdziemy:

Kapliczka p.w. św. Jana Niepomucena	4
Warta	6
Działalność TSK	9
Słoneczny „Jarmark Kromolowski”	10
Big Jump u źródła Warty	13
Z prac SM Kromolowa – lipiec-wrzesień 2013	14
Cypr	18
Odjazdy autobusów w telefonie	26
Klub „Gaja” w Kromolowie	27
Kącik amtematyczny cz. 25	28
Kącik matematyczny – rozwiązania zadań cz. 24	29
Towarzyski kącik poezji... – krystyna Bodnar-Miler	30
Kobiety i... szachy	32
Sport – Jest przełamanie!	33
Sport – II runda Pucharu Polski dla „Źródła”	33
Sport – Nowe władze „Źródła” Kromolów!	33
Sport – Kromolowski „Kocioł Czarownic”	34
Sport – Powót z łaz na tarczy	34
Sport – Trzy bramki trzy punkty	34

Milej lektury życzy Redaktor prowadząca

Burd.
Apolonia Burzyńska

Fot. iStockphoto.com

...opadłe liście.

Rys historyczny

Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena

Locutus 1493

Date powstania kapliczki drewnianej szacuje się na przełom XVI i XVII w. Stała ona obok źródła rzeki Warty. Jej pierwotnym patronem był św. Marek – patron zbóż i siewów a obecnie patronuje jej św. Jan Nepomucen.

Święty Jan Nepomucen jest opiekunem mostów. Według tradycji ludowej jest świętym, który chroni własność prywatną, pola i zasiewy przed powodzią, ale również i suszą. Dlatego figury Jana Nepomucena można spotkać przy drogach w sąsiedztwie mostów i rzek. Patron źródła Warty chroni mieszkańców przed powodzią, bo choć na przestrzeni wieków Kromolów nawiedzały kilkakrotnie powodzie, to jak mówią kroniki, przyczyną ich nigdy nie były wody Warty.

Sprawuje on patronat nad kapliczką prawdopodobnie od XVIII w., kiedy to Kromolów nawiedziły ulewne deszcze i powódzie. W roku 1790 miał miejsce pożar miasta Kromolowa, który strawił również kapliczkę. Odbudowano ją jako murowaną w 1803 roku i ozdobiono wnętrze malaturą przedstawiającą męczeństwo św. Jana Nepomucena. Niestety malatura nie przetrwała do obecnych czasów.

Wewnątrz znajduje się ołtarz drewniany z obrazem św. Tekli. Jest patronką umierających, wzywana w przypadku zarazy i w niebezpieczeństwach ona grożących od ognia. Po bokach dwie figury świętych: figura św. Jana Nepomucena kamienna z prawej i rzeźba św. Jacka drewniana z lewej strony ołtarza. Św. Jacek to patron chroniący przed utonięciem i strzegący dobra osobiste.

Kapliczka była przebudowana w 1929 roku przez Towarzystwo Sosnowieckich Fabryk Rur i Drutu Spółka Akcyjna w Zawierciu. Prace wykonano w zamian za sprzedanie części terenu majątku Kromolów pod zabudowę obiektów produkcyjnych fabryki i zrzeczenie się serwitutów przez Andrzeja Czernka, syna Franciszka.

Na przestrzeni lat kilkakrotnie podnoszono poziom dróg krzyżujących się koło kapliczki

(ul. Siewierska – droga krajowa nr 78 z ulicami Filaretów i Harcerską), skutkiem czego do środka kapliczki dostawała się woda z jezdni, powodując nawilgocenie murów.

W latach 1988–1989 kapliczka została powtórnie przebudowana pod kierunkiem ks. Jerzego Barszcza. W 1988 roku przeprowadzono gruntowny remont. Kapliczkę rozebrano do fundamentów i przebudowano z pewnymi zmianami. Podniesiono fundament o 1 m, uzupełniając izolację pionową oraz zrezygnowano z ozdobnego ułożenia cegieł nad wejściem.

Wymurowano ją z czerwonej cegły i założono nową posadzkę z płytek ceramicznych. Wymieniono drewniane ramy okienne na ramy metalowe a także położono nową drewnianą więźbę dachową. Pokrycie zadaszenia, orynnowanie i cały wystrój wykończenia zewnętrznego dachu wykonano z blachy miedzianej. Szczyt zdobi wieżyczka sześciokolumnowa ze stożkowym daszkiem, zwieńczona krzyżem z nierdzewnego metalu.

Nad schodkami i wejściem do kapliczki w roku 2005 zamontowano daszek, a drzwi wejściowe uzupełniono kutą kratą, przez którą w okresie letnim umożliwiony jest wgląd do wnętrza kapliczki. Pod wpływem wstrząsów powodowanych przejazdem ciężkich samochodów pękały szyby okienne. Wymieniono je więc w 2010 r. na wzmocnione ornamentowane szyby w kolorze brązu. W 2012 r. zewnętrzną fasadę podmurówki zabezpieczono warstwami materiałów przeciwwilgociowych i estetycznie wyłożono glazurą. W 2013 r. przeprowadzono prace ziemne związane z odsłonięciem i podświetleniem wypływającej spod kapliczki wody.

Do tej kapliczki kierowane były dawniej procesje w Dni Krzyżowe, nazywane dniami błagalnymi, odprowadzonymi przez trzy kolejne dni przed Wniebowstąpieniem Pańskim w poniedziałek, wtorek i środę. Podczas procesji do krzyży znajdujących się w polu i do kapliczki śpiewano litanię do Wszystkich Świętych i suplikacje. Kapłan kropił pola uprawne wodą święconą i błogosławił.

W święto św. Marka Ewangelisty 25 kwietnia odbywała się procesja o podobnym charakterze. Modlono się o dobre urodzaje, obfite plony i zachowanie ludzi od klęsk żywiołowych.

Poza tym procesje odbywały się w święto Bożego Ciała. W oktawie świętego Jana od 24 czerwca przez kolejnych 8 dni wieczorami prowadzono modlitwy, śpiewano pieśni i litanię do świętego Jana.

Obecnie kieruje się do niej procesja tylko w Boże Ciało.

Pod kapliczką znajduje się główne źródło rzeki Warty – trzeciej co do wielkości rzeki w Polsce o długości 808,2 km. Źródło jest usytuowane na wysokości 380 m n. p. m.

Kapliczka i źródło Warty są obecnie najbardziej rozpoznawalnymi i najczęściej odwiedzanymi przez turystów miejscami Kromiowa.

Autor TEKSTU

Warta

Nazwa rzeki wywodzi się od naszych przodków Prasłowian. Określano tak rzeki płynące wartko, a przy tym często zmieniające kierunek, „wierzące się”.

Legenda o rzece Warcie

W miejscu, gdzie obecnie jest źródło rzeki rycerz na koniu pełnił wartę. Dookoła szumiała puszcza a słońce paliło niemiłosiernie. Rycerz odczuwał wielkie pragnienie, ale w pobliżu nie było wody. Wówczas wznosił gorące modły do Boga o ratunek. W pewnym momencie koń zaczął grzebać nogą w ziemi i nagle spod kopyta wytrysnęła orzeźwiająca woda. Tak powstało źródło dające początek rzece, którą od czynności rycerza nazwano rzeką Wartą.

Inna wersja legendy mówi, że w trakcie modłów z rąk rycerza wysunęła się kopia wbijając się w ziemię i wówczas wytrysnęła chłodna woda.

Geografia rzeki Warty

Z obszaru Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej promieniście spływają rzeki we wszystkich kierunkach.

Przechodzi tu również dział wodny między dorzecziami Wisły i Odry, który na naszym obszarze wyznacza linia biegnąca wzgórzami między Kromiowem a Bzowem. Doliną działu wodnego przebiega droga krajowa nr 78. W Zawierciu odległość między Wartą (dopływ Odry) a Czarną Przemszą (dopływ Wisły) w największym miejscu wynosi zaledwie 400 m. Czarna Przemsza wypływa w Bzowie.

Rzeka Warta bierze początek ze szczelin skalnych, wywierzyisk (źródeł) krasowych znajdujących się pod krawędzią (kuestą) Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej w Kromiowie, obecnie dzielnicy Zawiercia.

Źródło rzeki pod Kapliczką – dawniej

Są tu dwa źródła rzeki Warty wypływające na wysokości 380 m.n.p. morza. Źródło wschodnie znajduje się pod posadzką kapliczki p.w. św. Jana Nepomucena. Źródło zachodnie wypływa w odległości około 300 m od poprzedniego, w pobliżu szkoły. Oba źródła mają zbliżoną wydajność wypływu wody, która wynosi 15,61 litra na sekundę. Długość rzeki Warty wynosi 808,2 km a dorzecze ma 54 529 km². Warta jest typową rzeką niziną, z wyjątkiem jej górnego odcinka.

Wielokrotnie zmienia kierunek biegu, co jest uwarunkowane przepływem przez pradoliny i doliny przełomowe.

Rzeka Warta przepływa przez cztery województwa, dwadzieścia jeden miast, a dziewięć miast leży w jej pobliżu. Większe z nich to: Zawiercie, Myszków, Częstochowa, Sieradz, Koło, Konin, Pyzdry, Śrem, Poznań, Oborniki, Międzychód, Gorzów Wielkopolski, Kostrzyn, Rogalin, Warta,

Wronki. Nad wodami Warty położonych jest także około 1 400 wsi.

Płynie z Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej przez Nizinę Południowo-Wielkopolską, Pojezierze Wielkopolskie, Pradolinę Toruńsko-Eberswaldzką do Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej. aż w końcu uchodzi do Odry. Kluczy z południa na północny zachód, przy czym wielokrotnie zmienia kierunek z południkowego na równoleżnikowy, a południkowe odcinki doliny są węższe, przełomowe a rzeka prostolinijna. Z kolei w odcinkach równoleżnikowych, szerszych, pięknie meandruje i pozostawia wąskie starorzecza. W górnym biegu rozcina obszary zbudowane z wapieni, które tworzą wysokie i strome ściany doliny.

Rzeka Warta w Kromolowie – dzisiaj

Szczególnie cenny jest Załęczański Przełom Warty, ale równie urokliwe są przełomy przez obszary nizinne, zbudowane z osadów glacialnych, np. Poznański Przełom Warty objęty częściowo granicami Wielkopolskiego Parku Narodowego. Przy ujściu do Odry Warta tworzy płytkie rozlewisko, ostoję ptactwa wchodzącą w skład Parku Narodowego Ujście Warty. Wiele fragmentów doliny jest chronionych w ramach parków krajobrazowych, np. Załęczański, Międzyrzecz Warty i Widawki, Żerkowsko-Czeszewski i Sierakowski.

Warta jest symbolem Wielkopolski, a w jej dorzeczu rozwijały się i krystalizowały zaczątki państwa polskiego. Rdzeniem państwa stały się ziemie między Gopłem a południkowym biegiem rzeki.

Pierwsze źródło rzeki Warty

Warta w Załęczańskim Parku Narodowym

Już w IX wieku na Ostrowie Tumskim między rozgałęzieniami Warty powstał gród, wokół którego rozwinęło się z czasem miasto Poznań. W X wieku był to najpotężniejszy gród Polan, siedziba Mieszka I. To właśnie tutaj wzniesiono najstarszą katedrę po chrzcie Piastów w 966 r. Jak ważna jest rzeka dla historii i świadomości Polaków, może świadczyć strofa hymnu narodowego „Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę, będziemy Polakami...”

Najciekawszymi dopływami Warty są: Noteć, Ner, Wełna, Liswarta, Proсна i Obra.

Z nazwą rzeki Warty spotykamy się po raz pierwszy w dokumencie wydanym przez króla **Leszka Czarnego**, w sprawie transakcji w powiecie radomskim z dnia 1 stycznia 1287 roku a następnie w dokumencie wydanym przez **Władysława**

Łokietka z dnia 24 czerwca 1324 roku dla zakonu Cystersów w województwie poznańskim, zezwalającym na łowienie ryb w rzece Warcie.

Jan Długosz opisując rzeki polskie, Wartę wymienia na trzecim miejscu, po Wiśle i Odrze. Nazwa Warta jest stara jak nasza historia.

W aktach urzędowych spisywanych w *Matricularum Regni Poloniae Summaria* na przestrzeni siedmiu wieków nazwa Warta pojawia się 39 razy.

W minionych latach woda z obu źródeł Warty wykorzystywana była do celów produkcyjnych.

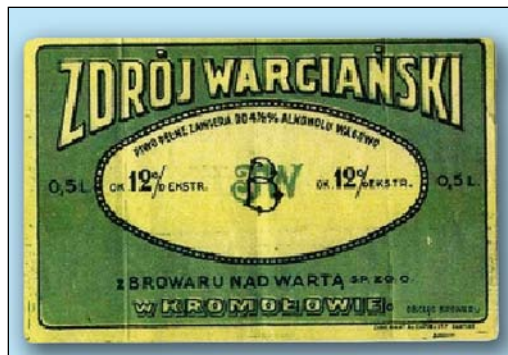
Przy źródle wschodnim wybudowany był browar. Powstał pod koniec XIX w. w okresie najbardziej dynamicznego rozwoju przemysłowego ziem Zagłębia Dąbrowskiego. Browar warzył wysokiej jakości piwo w oparciu o źródlaną wodę pochodzącą ze źródła Warty. Woda do produkcji piwa doprowadzana była dębowymi rurami. Związek z tą rzeką można znaleźć również i w nazewnictwie zakładu, jako iż pełna nazwa w latach trzydziestych XX w. brzmiała – **Browar nad Wartą Sp. z o.o. w Krompolowie**.

Asortyment produkowanego w tym okresie piwa ograniczał się do jednego gatunku piwa jasnego pełnego (12% ekstraktu, 4,5% alkoholu) pod nazwą „**Zdrój Warciański**”.

Wielkość produkcji wynosiła 2000 hl. piwa rocznie. Piwo było dobrej jakości, cieszyło się dużym powodzeniem nie tylko w kraju, ale i za granicą Polski. Zakład posiadał swoje przedstawicielstwo handlowe w Warszawie, był wówczas własnością braci Brewda.

We wrześniu 1939 roku czynny zakład został przejęty przez niemieckiego okupanta. Po wyczerpaniu zapasów produkcja piwa nie została podjęta, a zdemontowane urządzenia browaru zostały przez okupanta wywiezione w głąb Niemiec.

W 1963 roku w Krompolowie otwarto **Wytwórnę Wód Gazowanych „Warcianka”** dokąd dopro-

Naklejka z piwa jasnego pełnego pod nazwą „Zdrój Warciański”

wadzano rurami wodę z głównego źródła rzeki Warty znajdującego się pod kapliczką.

W zakładzie wodę butelkowano, nasycano gazem i wysyłano do odbiorców. Woda była systematycznie laboratoryjnie badana i wydawane były stosowne orzeczenia zezwalające na wykorzystywanie jej do celów spożywczych.

Woda gazowana ze źródła była rozprowadzana przez G.S. Samopomoc Chłopska w Kromiowie i przez Hurtownie Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Katowicach.

Odbiorcami wody były placówki handlowe oraz zakłady pracy Górnego Śląska (kopalnie, huty).

Budynek Wytwórni Wód Gazowanych „Warcianka”

Zakład zatrudniał 20 osób a w sezonie letnim 30 pracowników. Dzienna norma produkcyjna wynosiła 25 300 butelek szklanych o pojemności 330 ml. Codziennie dwa samochody Jelcz z przyczepami odbierały wodę.

Zakład czynny był w latach 1963 do 1990.

W latach osiemdziesiątych asortyment produkcji rozszerzono o kilka odmian oranżady wytwarzanej na bazie słodzonych soków z owoców takich jak pomarańcza, cytryna, kiwi.

Do czasu wybudowania w Kromiowie Miejskiej Sieci Wodociągów odbiorcami części wody ze źródła były również okoliczne domostwa.

Autor TEKSTU

Działalność TSK

W trzecim kwartale działalność Towarzystwa skierowana była na opracowanie opisów o rzecę Warcie i kaplicy stojącej nad źródłem tejże rzeki.

Opisy były przewidziane do zamieszczenia na nowej tablicy informacyjnej, która będzie umieszczona na skwerze przy kapliczce. Na skwerze przystąpiono do odkrycia źródła, oświetlenia skweru i zamieszczenia na kaplicy trzech marmurowych tablic z napisem o zabytku i ich punktowego estetycznego oświetlenia.

W trzecim kwartale wydany został kalendarz „Dawny Kromiów”.

Dla członków Towarzystwa zorganizowano spotkanie w plenerze (prażonki), na którym zaprezentowano kalendarz oraz omówiono obchody jubileuszu Kromiowa jakie odbyły się w dniu 11 sierpnia b.r. Zasygnalizowano dalsze uroczystości, które odbędą się w październiku i przygotowywane są wspólnie z Dyrekcją miejscowej szkoły, Ochotniczą Strażą Pożarną, Zespołem Folklorystycznym „Kromiowianie” oraz Towarzystwem Sympatyków Kromiowa.

Zrezygnowano realizacji konkursu fotograficznego z powodu braku zgłoszeń uczestników. Na konkurs w terminie zawartym w regulaminie tylko jedna osoba nadesłała zdjęcia. W tej sytuacji byliśmy zmuszeni do zaniechania konkursu. Przyznana dotacja finansowa została zwrócona do UM Zawiercie.

Przewodnicząca TSK – Poła BURZYŃSKA

Słoneczny „Jarmark Kromotowski”

W drugą niedzielę sierpnia 2013 r. odbył się w naszej miejscowości kolejny już „Jarmark Kromotowski”, któremu sprzyjała słoneczna pogoda zachęcająca do przyjścia do Pałacyku nad Wartą, co też wielu mieszkańców uczyniło.

Podobnie jak to miało miejsce podczas uroczystej Mszy Św. za parafian w naszym kościele p.w. św. Mikołaja Biskupa rozpoczynającej jarmark i skromny jubileusz 820-lecia lokacji Kromotowa.

Mszę Św. odprowadził wikariusz **ks. Konrad Cygan** w języku łacińskim. Zarówno sama celebrowanie Mszy Świętej przez księdza wikariusza, kazanie głoszone ze starej ambony, jak to dawniej czyniono oraz śpiew łaciński podnoszący na duchu naszego chóru wywarł na uczestnikach niezwykle wrażenie.

Duża ilość widzów podczas jarmarku, zaproszonych gości sprawiła, że występy zespołów regionalnych (Kół Gospodyń Wiejskich), zespołów muzycznych, artystów indywidualnych nagradzana była gromkimi brawami. Wszyscy organizatorzy

z zespołem folklorystycznym „**Kromiowanie**” (działającym przy MOK „Centrum”) i **Stefanem Markowskim** na czele byli niezmiernie zadowoleni z tak dużej ilości mieszkańców i gości, którzy zawitali w tym roku do Kromiowa. Podczas tych kilku godzin spędzonych przy źródle rzeki Warty zarówno dzieci jak i dorośli mieli swoje „atrakcje” i chyba wszyscy byli zadowoleni.

Z ramienia władz samorządowych w jarmarku uczestniczyli: **Ryszard Mach** – Prezydent Miasta Zawiercia, **Edmund Kłósek** – Przewodniczący Rady Miejskiej, **Rafał Krupa** – Starosta Powiatu Zawierciańskiego, **Andrzej Danecki** – Dyrektor MOK w Zawierciu oraz nasi radni Rady Miejskiej: **Andrzej Wilk** – radny powiatowy, **Małgorzata Machura** wraz z **Janem Sygietem**.

Podczas odbywającego się równomiernie turnieju piłkarskiego oldbojów organizowanego przez **Bogdana Radkowskiego** dołączył do grona samorządowców, również **Witold Grim** – radny Sejmiku Wojewódzkiego.

Tegoroczna impreza kulturalna w naszej dzielnicy była również okazją do upamiętnienia 820-lecia lokacji naszego historycznego Kromiowa. Ten jubileusz chcieliśmy przede wszystkim uwidocznić poprzez trwale rzeczy przypominające dzieje i historię naszej dzielnicy.

Z tej okazji wykonane zostały tablice nad których wykonaniem i realizacją „czuwał” Jan Sygiet, podobnie jak przy pracach związanych z wykonaniem tablic i podświetleniem kaplicy.

Pierwsza z nich, przedstawia mapę i rys historyczny Kromiowa, przy której zredagowaniu pracował SMDK, TSK, OSP, LKS „**Źródło**”, Szkoła i oczywiście Jan Sygiet, a jej wykonanie zlecił Wydział Rozwoju i Promocji UM w Zawierciu.

Druga tablica to również wspólny wysiłek wszystkich organizacji działających w Kromiowie oraz mieszkańców, którzy udostępnili archiwalne zdjęcia ze swoich rodzinnych zbiorów. Całość graficzną tablicy i jej wykonanie zawdzięczamy

Państwu Rotarskim (firma „ANRO”), za co serdecznie dziękujemy.

Kolejną pamiątką, która pozostanie nam z okazji 820-lecia jest wykonanie podświetlenia kaplicy św. Jana Nepomucena z trzech stron nad tablicami oraz pod dzwonnica wieńczącą kaplicę. W tej kwestii otrzymaliśmy pomoc od Państwa Dąbrowskich (firma „Elektro-Mad”), za co również serdecznie dziękujemy. Kolejny akcent na kaplicy to wykonane granitowe trzy tablice z napisem: „*Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena – główne źródło rzeki Warty*”. Za namową i prośbą Andrzej Wilka – Dyrektora Szkoły tablice wykonał i zamontował Wojciech Szwaja z synem, a elementy montujące – śruby nierdzewne – wykonał Marian Chmurski (firma „Mach”).

Najważniejszą trwałą pamiątką ma być odkrycie źródła rzeki spod kaplicy św. Jana Nepomucena. Prace przy tej inwestycji ciągle trwają i czekamy na ich szybkie zakończenie. Całość prac finansowana jest z budżetu miasta. Niemniej jednak już podczas trwania jarmarku można było zobaczyć płynącą wodę ze źródła w podświetlonej obudowie. Myślę, że ten element będzie zwieńczeniem roku 820-lecia lokacji Kromiowa po jego odpowiednim wykończeniu.

Na zakończenie „Jarmarku Kromiowskiego” odbyła się dyskoteka, gdzie wszyscy mieszkańcy zarówno młodzi jak i nieco starsi tańczyli i śpiewali znane przeboje muzyki rozrywkowej.

Mariusz GOLENIA
Fot. Archiwum TSK

Big Jump u źródła Warty

Informowałem Państwa o akcji „Big Jump”, czyli wejściu do wody (rzek, akwenów, mórz, oceanów) o tej samej godzinie 15:00, w całej Europie, w dniu 14 lipca 2013 r.

Do naszej rzeki Warty weszło 25 osób.

Nie mieliśmy zbyt wiele czasu na zorganizowanie akcji i jej rozpropagowanie, ale dzięki ładnej pogodzie w niedzielę mogliśmy przyłączyć się do społecznej akcji.

Duże uznanie należą się naszym dzieciakom, które mimo lodowatej wody zanurzyły w niej stopy. Kromiowski wejście do wody było „multikulturowe”, jak napisano w relacji z akcji z „Big Jump – 2013” na stronach Klubu „Gaja”. A to dlatego, że nasza grupa dzieciaków zjechała z Europy do Kromiowa na wakacje.

W wodzie Warty w Kromiowie taplały się: Iris i Carla (Paryż, Francja), Leon i Lucjan (Briare, Francja), Teodor i Hipolit (Vitrolles, Francja), Melanie i Pascal (Wolfsburg, Niemcy), Jasiu (Kraków), Julka (Skarżyce) i Amelia, Natalia, Klaudia (Kromiów).

Myślę, że w kolejnej edycji akcji „Big Jump”, za rok, też weźmiemy udział i będzie nas więcej...

Wszystkich zachęcam do udziału we wrześniowym internetowym głosowaniu w plebiscycie „Rzeka Roku 2013” i oddanie głosu na rzekę Wartę, na jej źródła w Kromiowie.

Głosowanie będzie się odbywać na stronie internetowej www.zaadoptujrzeke.pl

Autor TEKSTU
Fot. Archiwum TSK

Locatio 1193

Z prac Samorządu Mieszkańców Kromiowa lipiec-wrzesień 2013

Lipiec '2013

Ze względu na okres wakacyjny spotkania Samorządu nie odbywają się w lipcu i sierpniu, ale nie znaczy to, że nic się nie dzieje w naszej dzielnicy... W pierwszy poniedziałek lipca spotkał się z radnym, **Janem Sygiem** i przedstawicielami TSK – **Apolonią Burzyńską** i **Aleksandrem Bąbą** oraz **Włodzimierzem Czechem** z SMDK, aby uzgodnić lokalizację tablicy informacyjnej z legendą źródła rzeki Warty i historią kapliczki św. Jana Nepomucena, która miała by stać przy odkrywaniu źródła na skwerku zieleni. Fakt, że prace idą mozolnie i bardzo wolno, ale jeszcze mamy cierpliwość i czekamy na zakończenie robót. Tablicę wykona firma „ANRO”, a konstrukcję ma zrobić wykonawca odkrycia źródła.

Chyba, już całkowicie została uzgodniona i zaakceptowana kwestia podświetlenia kapliczki oraz wykonania tablic w kamieniu i nie będzie już żadnych przeszkód w realizacji pomysłu. Próbną podświetlenie, udostępnienie lamp przez **Andrze-**

ja Dąbrowskiego, pozwoliło wybrać odpowiedni kształt lamp (wypробowano kilka modeli), a także zostało przez wszystkich zainteresowanych zaakceptowane i ustalone podczas wieczornej próby. Przy wykonaniu tablic i montażu zadeklarował się pomóc **Wojciech Szwaia** i **Marian Chmurski**.

Kontynuowane będą prace na boisku sportowym LKS „**Źródło**”. Po wniosku **Pawła Kwapisza** na zebraniu sprawozdawczym i deklaracji **Ryszarda Macha** – Prezydenta Miasta Zawiercia klubowi zostały przekazane środki finansowe na zakup profili do montażu krzesełek pozyskanych dzięki **Pawłowi ze Stadionu Śląskiego**. Prezes klubu **Kazimierz Miśta** z tzw. wkładu własnego klubu zakupił potrzebne śruby, wiertła, podkładki, itd. i lada chwila mają się rozpocząć prace montażowe 240 krzesełek oraz ma nastąpić odświeżenie elewacji budynku klubu.

Zapewne wielu z Państwa zauważyło, że skwery zieleni nie są pielęgnowane systematycznie. Wynika to z opóźnień jakie ma ZGK w tej kwestii na dzielnicach (Rynek, teren przy placu zabaw), natomiast w przypadku terenów utrzymywanych przez GDDKiA (przystanek główny, kapliczka, pobocza) problemem jest brak nierozstrzygniętych przetargów na daną usługę. Niemniej jednak w następnych dniach powinny zostać tereny zielone wykoszone, co zapewne estetycznie będzie lepiej postrzegane przez mieszkańców.

Pod koniec miesiąca czerwca trafiły do nas wykonane flagi z herbem Kromiowa. Zostały one przekazane przez inicjatora pomysłu **Jana Sygię** dla TSK i LKS „**Źródło**” w celu ich przekazania społeczeństwu. Proszę wszystkich chętnych, którzy chcieli by „pozyskać” flagę, aby skontaktowali się z TSK lub przedstawicielami klubu LKS „**Źródło**”.

W czasie Jarmarku Kromiowskiego, na który już teraz Państwa zapraszam w dniu 11 sierpnia 2013 r. flagi powinny powiewać na domach

mieszkańców dzielnicy Kromiów z racji 820 lat lokacji miejscowości. Takowa flaga już trzepoce na sklepie „SPAR”.

Proszę, aby zapoznać się z informacją w związku z wywożeniem śmieci zgodnie z nowo wchodzącą ustawą. Informacje, które uzyskałem i harmonogram przekazałem Państwu na stronie www.kromiow.pl oraz na tablicy ogłoszeń na przystanku głównym.

Kolejną informację przedstawię mieszkańcom „na bieżąco”, jak tylko pojawiają się nowe informacje i fakty dotyczące naszej dzielnicy. Korzystając z okazji życzę wszystkim upalnych wakacyjnych dni, bezpiecznych podróży a przede wszystkim udanego zaplanowanego odpoczynku.

Prowadzone i wykonane prace w dzielnicy zgłoszone przez SMDK:

- wykonano próg zwalniający na ulicy Bonerów od strony zjazdu od Żerkowic – wniosek od mieszkańca ulicy,
- wykoszono skwer przy zbiegu ulic: Zagonowa i Filaretów (przydrożna kapliczka) – w gestii Powiatowego Zarządu Dróg,
- uzupełniano ubytki w nawierzchniach ulic w dzielnicy,
- wykoszono pasy przydrożne przy drogach powiatowych.

Bieżące sprawy, które zostały zgłoszone do odpowiednich jednostek UM w Zawierciu i instytucji, które są odpowiedzialne za realizację powierzonych zadań:

- usunięcie pojemnika na odzież z ulicy Staromiejskiej,
- załączające wykoszenie terenów zielonych w dzielnicy.

Sierpień '2013

Wszystkie poczynania Samorządu Mieszkańców pod koniec miesiąca lipca i początkiem sierpnia

były skoncentrowane na pracach jakie były czynione w dzielnicy przed zbliżającym się „*Jarmarkiem Kromiowskim*” i związanym nim akcentem 820-lecia lokacji miejscowości Kromiów.

Prace finansowane były przez przyjaznych przedsiębiorców i zostały wykonane. Czekamy tylko na zakończenie prac przy odkryciu głównego źródła rzeki Warty. Nawiązując do słów Ryszarda Macha – Prezydenta Miasta Zawiercia wypowiedzianych podczas jarmarku, będziemy czekać na rozpoczęcie prac przy drugim źródle w przyszłym roku, po wykonaniu projektu i wydania pozwolenia na budowę w bieżącym roku.

Przed wizytą w naszej dzielnicy pielgrzymów odpoczywających i goszczących się na boisku LKS „*Źródło*” (gościli w czwartek 8 sierpnia 2013 r. pielgrzymi z Krakowa i Republiki Czeskiej), rozpoczynającym się nowym sezonem piłkarskim oraz nowym rokiem szkolnym wyrównany i wyplantowany został parking przy placu zabaw, a także boisko do siatkówki plażowej (rozplantowano piasek zakupiony przez szkołę). Prace wykonał, udostępnił koparkę Zakład Budowlany **Kazimierz Ormana**, za co bardzo dziękujemy.

Kontynuowane są prace przy montażu kolejnych krzesełek na boisku LKS „*Źródło*”. Prace głównie wykonuje Kazimierz Miśta – prezes klubu oraz **Adam Sobczak** – gospodarz obiektów piłkarskich. Na chwilę obecną jest zamontowanych 176 krzesełek. Docelowo w tym roku będą „zakotwiczone” 264 krzeselka. Natomiast przed wejściem do szkoły od ulicy Filaretów na wniosek Dyrektora Szkoły wymieniono przyuliczne barierki ochronne.

Z inicjatywy **Zdzisława Lendora** z Towarzystwa Sympatyków Kromiowa rozpoczęty został remont cokołu z figurą św. Floriana na rynku w Kromiowie.

Więcej informacji w tym temacie przedstawi zapewne TSK na stronie internetowej naszej społeczności i wydawanym kwartalniku.

Jak zapewne zauważyli szczególnie mieszkańcy ulicy Siewierskiej i pacjenci Przychodni Lekarskiej „Krom-Med” rozpoczęły się prace przy kolektorze sanitarnym i chodniku, który połączy już całą stronę lewą jadąc do Kromiowa od Zawiercia pomiędzy ulicami Przejściową a Piaskową. Dodatkowo będą też wymienione słupy elektryczno-oświetleniowe.

W miesiącu wrześniu następne informacje z prac Samorządu a poniżej prowadzone i wykonywane prace w dzielnicy zgłoszone przez SMDK:

- wykoszono tereny zielone:
 - przy szkole – UM w Zawierciu,
 - przy ul. Filaretów – PZD w Zawierciu,
- przystanek, skwer przy kaplicy i ulica Jurajska – GDDKiA
- usunięto rozwalający się kosz – „piłkę”.

Bieżące sprawy, które zostały zgłoszone do odpowiednich jednostek UM w Zawierciu i instytucji, które są odpowiedzialne za realizację powierzonych zadań:

- Wstawienie słupa oświetleniowego na ulicy Jurajskiej
- Wymiana ławek w dzielnicy (przystanek, plac zabaw, rynek)
- Poprawa nawierzchni ulic: Darniowej i Filomatów
- Wkopianie krawężników przy ulicy Łońskiej.

Wrzesień '2013

Po wakacyjnej przerwie, wrześniowe spotkanie Samorządu odbyło się jak dotychczas w pierwszej połowie miesiąca. Spotkaliśmy się z dwójkiem naszych radnych z dzielnicy oraz przedstawicielką z Wydry Zielonej.

W pierwszej części spotkania omówiliśmy kwestie dotyczące Wydry Zielonej, a mianowicie ponownienia wniosku o zamontowanie wiaty przystankowej po prawej stronie jadąc w kierunku Kromiowa, oświetlenia przy istniejącym już nowym przystanku oraz zapoznaliśmy się

z pismem jakie w imieniu mieszkańców skierował UM w Zawierciu do GDDKiA w Katowicach w sprawie zezwolenia na umiejscowienia tzw. przystanku na żądanie pomiędzy Kromiowem – Smugą a Wydrą Zieloną (przy ulicy Winnej). Miasto zobowiązało się na pokrycie kosztów wykonania zatoczek w pasie drogi krajowej DK78. Międzyczasie, w miesiącu sierpniu odbyły się pomiary geodezyjne w terenie na ulicy Winnej na Wydrze Zielonej, na której lada dzień powinny rozpocząć się prace związane z utwardzeniem nawierzchni drogi. Jednogłośnie wszyscy obecni na zebraniu poparli złożony wniosek mieszkańców Wydry Zielonej, który był społecznie konsultowany z mieszkańcami, a który Jan Sygiert przedstawił na Komisji Samorządu i Ładu Publicznego Rady Miejskiej w Zawierciu o wyodrębnienie osobnego osiedla Wydra Zielona w strukturach gminy Zawiercie, które z dzielnicą Kromiów rozgraniczała by ulica Kromiowska, a z dzielnicą Warty rzeka Warta... Kwestie administracyjne (prawne) są teraz w gestii magistratu w Zawierciu.

W dalszej części spotkania Włodzimierz Czech i Paweł Kwapisz udali się na tereny boisk piłkarskich LKS „Źródło” z architektem **Konradem Bąbą** w celu sprawdzenia studzienek i średnicy rur, aby odpowiednio zaprojektować odwodnienie parkingu, który jest planowany przy szkole i boiskach. Prace na poprawkę projektu trwają i liczymy, że zakończą się w miesiącu wrześniu, co pozwoli uzyskać pozwolenie na budowę, jak zapewniał podczas Jarmarku Kromiowskiego Prezydent Miasta Zawiercia Ryszard Mach.

W sierpniu w kwestii projektu odbyło się również spotkanie w UM w Zawierciu, gdzie zostały wyjaśnione i ustalone rozwiązania dotyczące parkingu zadowalające „obie strony”, z punktu widzenia społecznego i praktycznego oraz przepisów prawa budowlanego.

Cały czas społeczne komentarze budzi nowa ustawa śmieciowa i jej wprowadzenie oraz koszty

jakie ponoszą obywatele. Mieszkańcy zwracają uwagę, że ościenne gminy obniżyły koszty opłat za wywóz nieczystości i co jest niepokojące, że w lasach i przydrożnych rowach przybywa śmieci... Samorząd Mieszkańców wielokrotnie na spotkaniach w UM w Zawierciu przed wprowadzeniem nowych zasad i opłat proponował rozwiązania wzorem pomysłów innych miast, żeby zredukować koszty opłaty. Do kwestii tej miano powrócić po przeliczeniu kosztów po przynajmniej półrocznym funkcjonowaniu obecnych zasad segregacji, odbioru i opłat za wywóz śmieci. Temat ten powinien powrócić na sesję Rady Miejskiej.

Następnym punktem dyskusji w środowy wieczór było przedstawienie przez Samorząd kroków jakie podjął, aby zachęcić społeczeństwo do głosowania w plebiscycie na „*Rzekę Roku 2013*”. Ze swojej strony wystosowaliśmy pisma do miast położonych nad rzeką Wartą, aby poprzez szkoły, uczelnie zachęciły mieszkańców do oddania głosu w konkursie. Akcję na rzecz głosowania na „*Rzekę Roku 2013*” przeprowadził również Wydział Rozwoju i Promocji UM w Zawierciu. Do rozpropagowania głosowania zachęca również nasz klub LKS „*Źródło*” oraz nasza Szkoła. Jakie będą tego efekty zobaczymy na koniec września. Zachęcam Państwa do głosowania. Dla nas już sam fakt, że znaleźliśmy się w 11 finałowej konkursu jest wygraną, ale każdy głos jest dodatkowym sukcesem.

Ostatnim punktem zebrania było podsumowanie wykonanych prac w dzielnicy i ciągłego oczekiwania na zakończenie prac przy głównym źródle rzeki Warty. Po Jarmarku Kromiowskim prace „zastygły”, ale ostatnimi dniami zaczęły pomalu iść do przodu. Jak wielu mieszkańców zauważyło, coraz więcej osób, turystów, rowerzystów zatrzymuje się przy źródle. Czyta historię naszej miejscowości i ogląda zdjęcia na tablicy oraz mapie i podgląda czy płynie woda...

Nawiązując do informacji z sierpnia, duże słowa uznania należy skierować do prezesa LKS „*Źródło*” Kazimierza Miśty, gospodarza obiektów Adama Sobczaka oraz Pawła Kwapisza za dokończenie prac i wykonanie nowych krzesełek (pozyskanych ze Stadionu Śląskiego) na boisku głównym. Zakup potrzebnych profili i elementów montażowych pokrył UM w Zawierciu. Jeżeli pozwolą warunki finansowe klubu w przyszłym roku, możliwe jest zamontowanie kolejnych krzesełek, które pomógł pozyskać również ze Stadionu Śląskiego **Witold Grim**, za co serdecznie dziękujemy.

Na koniec chciałbym również podziękować **Robertowi i Adamowi Pałkom** za pomoc przy przewiezieniu i osadzeniu donic na przystanku oraz wywiezieniu rozwalającego się już pojemnika na ubrania, który stał na ulicy Staromiejskiej, a także za wykoszenie traw przy boisku sportowym.

Kolejne informacje z „życia samorządu” w miesiącu październiku. Obecnie prowadzone i wykonywane prace w dzielnicy zgłoszone przez SMDK:

- trwają prace przy budowie kanalizacji i chodnika na ulicy Siewierskiej,
- wykoszono tereny zielone w dzielnicy,
- wykonywane są prace w przydrożnych rowach na ulicy Łośnickiej,
- poprawiono zapadające się fragmenty asfaltu po pracach kanalizacyjnych na ulicy Łośnickiej – wielokrotnie w tej sprawie interweniowali mieszkańcy ulicy,
- przywieziono i ustawiono donice kwiatowe na przystanku głównym.

Sprawy, które zostały zgłoszone do odpowiednich jednostek UM w Zawierciu dotyczyły:

- oznakowania dojazdu i opisu obiektów cmentarzy: Wojennego z I Wojny Światowej i Żydowskiego Kirkutu,
- poprawienie ubytku nawierzchni ulicy Browar (dojazd do parkingu przy szkole).

Mariusz GOLENIA

Cypr

„*The world of myth and mystery*” to dwustronny projekt realizowany w ramach programu **Comenius** przez Zespół Szkół Gimnazjum Nr 6 SP Nr 13 w Zawierciu we współpracy ze szkołą partnerską z Cypru. Dotyczy on parapsychologii i zjawisk paranormalnych, a także mitów i legend. Koordynatorem projektu jest nauczyciel języka angielskiego – **Justyna Kukulka**.

W dniach od 27 września do 7 października 12-osobowa grupa młodzieży Gimnazjum Nr 6 pod opieką 3 nauczycieli uczestniczyła w wymianie na Cyprze.

Podczas wymiany uczniowie zostali podzieleni na międzynarodowe (polsko-cypryjskie) grupy. Współpracując w tych grupach stworzyli trójjęzyczny mini-słownik terminów parapsychologicznych. Podczas „*Wieczoru Filmowego*” zaprezentowali swe ulubione filmy o tematyce fantastycznej za pomocą prezentacji multimedialnych, Prezi, filmów, cyfrowych plakatów oraz

quizów. Zorganizowano wystawę prac pt. „*Fantastyka w filmie*”.

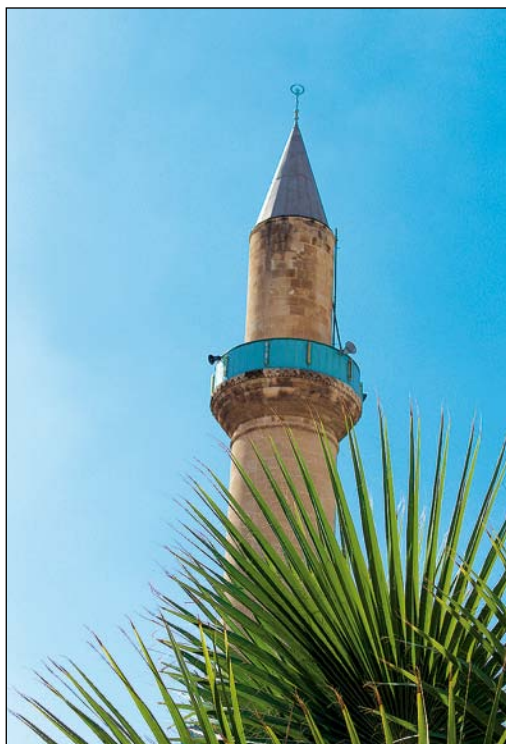
Podczas warsztatów tanecznych powstał „Taniec duchów”.

Uczniowie zaprojektowali specjalnego bohatera o imieniu PolCyprus i stworzyli pierwszą część komiksu przedstawiającego jego przygody na Cyprze. Prowadzili dzienniki projektu, zapisując w nich swe wrażenia z wymiany. Polska delegacja miała także możliwość zwiedzenia wielu ciekawych miejsc i zabytków, m.in. Grobowce Królów, starożytne mozaiki w Pafos, Skalę Afrodyty, Ayia Napa, Nicosję, Larnakę, klasztor w Kykkos i Góry Troodos. Niesamowite widoki, niezwykle przeżycia i wspaniali ludzie na długo pozostaną w pamięci uczestników wymiany.

Realizacja zadań przewidzianych w projekcie wymaga od uczniów wykazania się twórczym podejściem do podejmowanych zagadnień. Poznawanie terminów, różnych paranormalnych historii,

odkrycie wielu tajemniczych legend i mitów nie tylko pozwala im zdobyć nowe informacje, ale wpływa także na ich rozwój duchowy.

Poruszanie tematów metafizycznych, filozoficznych wymaga analizy zjawisk z otaczającego świata oraz skłania uczniów do poszukiwania informacji oraz ciekawostek w różnych źródłach pisanych i przekazach ustnych. Sięganie do ludowych wierzeń i tradycji owocuje wzmocnieniem więzi międzypokoleniowej, a wymiana doświadczeń ze szkołą partnerską umożliwia dostrzeżenie uniwersalności pewnych zjawisk, norm i wartości. Wiedza na temat różnych religii i wyznań, rozwijanie postaw tolerancji, eliminacja postaw rasizmu i ksenofobii to główne zagadnienia poruszane na lekcjach religii.

Projekt stymuluje również uczniów do poszukiwania kolejnych zjawisk w ich sąsiedztwie, a fascynacja tajemnicami wpływa na wzbudzenie ich zainteresowania literaturą, sztuką, filmem, przyrodą, religią, filozofią czy też technologią.

W trakcie realizacji projektu uczniowie zdobywają liczne informacje na temat niezwykłych miejsc, wydarzeń i faktów w ich krajach. Powstały liczne prezentacje multimedialne, filmy, cyfrowe plakaty, komiksy, puzzle, albumy internetowe, mapy mentalne, krzyżówki, quizy, itp.

Uczniowie podjęli się również zadań twórczych, przygotowując słuchowisko radiowe nt. tajemniczej legendy pt. „*The Iron Door*”. Młodzi ludzie wcielają się w role reporterów, detektywów, „poszukiwaczy prawdy”, a dzięki zastosowaniu różnych metod badawczych wychodzą poza schemat zajęć klasowych i szkolnych. Uczniowie przeprowadzają wywiady z naocznymi świadkami tajemniczych wydarzeń, przygotowują reportaże (np. „*Kręgi w zbożu w Chruszczobrodzie*”, „*Nawiedzony dom w Myszkowie*”), zbierają informacje od starszych przedstawicieli swych rodzin i prowadzą badania, co czyni projekt bardzo innowacyjnym i opartym w ogromnym stopniu na autonomii uczniów. Rozbudzanie ciekawości świata oraz kształtowanie

wrażliwości na to, co niezwykle, niecodzienne i „nietypowe” pozwala uczniom odkrywać i rozwijać nowe umiejętności.

Innowacja projektu przejawia się także w przeprowadzonych eksperymentach. Dzięki nim uczniowie mogą samodzielnie potwierdzić lub zakwestionować istnienie określonych zjawisk, na własne oczy sprawdzić słuszność lub niesłuszność postawionych hipotez. Mając do czynienia ze zjawiskami niemożliwymi do wyjaśnienia w naukowy sposób (np. zjawiska na Górze Żar), uczniowie zaczynają zadawać sobie pytanie: „Dlaczego tak się dzieje?”.

Badanie przyczyn stymuluje ich kreatywne myślenie, jak i wzbudza chęć do dalszego poszukiwania anomalii, niewyjaśnionego zjawiska czy wydarzenia.

O innowacyjności projektu może świadczyć fakt wykorzystania w nim nowoczesnych środków przekazu. Jednym ze zrealizowanych zadań jest produkcja filmów. Uczniowie stają się producen-

tami, reżyserami, scenarzystami, aktorami oraz montażyстами – czyli wykonują wszystkie funkcje niezbędne przy tworzeniu filmu. Uczestnicy projektu poznają tajniki kręcenia filmu, powstało małe studio filmowe.

Najbardziej ekscytującym wydarzeniem podczas trwania projektu były warsztaty z parapsychologiem – **Markiem Szwedowskim**, podczas których uczniowie pogłębili swoją wiedzę na temat parapsychologii. Mieli możliwość posłuchania niektórych „głosów z zaświatów”, co zainspirowało ich do zagłębienia się w tematyce transkomunikacji – czyli komunikowania się z umarłymi.

Niezwykłym przeżyciem było też doświadczenie stanu relaksacji – rodzaju hipnozy.

Realizacja projektu przewidziana jest jeszcze na bieżący rok szkolny.

Autor TEKSTU
Fot. Archiwum Szkoły

Odjazdy autobusów w telefonie

Z przyjemnością informujemy, że ZKM Zawiercie, jako drugie po Jaworznie miasto w województwie śląskim, udostępniło swoim pasażerom system dynamicznej informacji pasażerskiej działający w oparciu o serwis internetowy kiedyprijazdzie.pl.

Serwis ten wykorzystuje telefony komórkowe do lokalizowania środków komunikacji miejskiej. Informacje o położeniu pojazdów przekazywane są poprzez internet na serwer, który następnie prognozuje godziny przyjazdów autobusów na kolejne przystanki. Informacja o faktycznej realizacji rozkładu jazdy, uwzględniająca ewentualne zakłócenia

w ruchu udostępniana jest pasażerom oraz osobom zarządzającym komunikacją miejską.

Dzięki wdrożeniu pasażerowie otrzymali dostęp do rzeczywistych odjazdów autobusów z dowolnego przystanku w sieci komunikacyjnej ZKM.

Aby skorzystać z serwisu, należy odwiedzić stronę internetową zawiercie.kiedyprijazdzie.pl. W oknie wyszukiwania wpisujemy nazwę żądanego przystanku, jego numer lub też, po powiększeniu obszaru mapy, wskazujemy interesujący nas przystanek. Godziny odjazdów są dostępne po wciśnięciu przycisku „pokaż odjazdy”. Ikona autobusu widniejąca w kolumnie „odjazd” oznacza, że mamy do czynienia z prognozą przyjazdu wyznaczoną w oparciu o aktualną sytuację drogową. W drugiej z zakładki można z kolei znaleźć planowy (teoretyczny) rozkład jazdy autobusów ze wskazanego przystanku wraz ze szczegółowymi przebiegami tras przejazdu poszczególnych kursów.

Wkrótce pasażerom udostępniona zostanie również mobilna wersja strony, a także bezpłatna aplikacja ułatwiająca korzystanie z serwisu na telefonach komórkowych z systemem Android. ZKM Zawiercie rozważa jednocześnie uruchomienie dostępu do informacji o rzeczywistych czasach odjazdów autobusów poprzez kanał SMS.

Serwis kiedyprijazdzie.pl to nie tylko informacja pasażerska, lecz również narzędzie ułatwiające zarządzanie komunikacją. Dzięki niemu dyspozytorzy otrzymali wgląd w realizację zadań przewozowych: pozycję na mapie poszczególnych autobusów, informację o ostatnio odwiedzonych przystankach i aktualnej relacji pojazdów do rozkładu jazdy, historię wykonania kursów. Zaawansowane statystyki umożliwiają z kolei analizę czasów przejazdów i tym samym doskonalenie rozkładów jazdy.

Wdrożenie systemu kiedyprijazdzie.pl to miły krok ZKM Zawiercie w kierunku nowoczesnej, punktualnej i przyjaznej pasażerom komunikacji.

Mariusz GOLEŃIA

Klub „Gaja” w Kromotowie

W dniu 8 lipca 2013 r. gościliśmy w Pałacyku Nad Wartą przedstawicieli Klubu „Gaja”, który reprezentowali: **Paweł Grzybowski** – członek Zarządu oraz **Tomasz Pikula** – fotograf. Z ramienia Urzędu Miejskiego w Zawierciu przybyła **Anna Danielewicz-Trzepla** – naczelnik wydziału Ochrony Środowiska wraz z **Wojciechem Mikułą** – zastępcą Prezydenta Miasta. Naszą miejscowość reprezentowała **Apolonia Burzyńska** (TSK), **Andrzej Wilk** (Gimnazjum nr 6), **Jan Sygiel** (Rada Miejska), **Bogusław Radkowski** (LKS „Źródło”) oraz **Paweł Kwapisz** i **Mariusz Golenia** (SMDK).

Paweł Grzybowski krótko scharakteryzował Klub „Gaja” i pomysł konkursu „**Rzeka Roku 2013**” oraz pogratulował nam nominacji do finału ogólnopolskiego, którego rozstrzygnięcie nastąpi we wrześniu 2013 r. podczas głosowania internautów. Jury konkursu wybrało naszą rzekę Wartę, jej źródła spośród 49 „kandydatek” na rzekę roku. W czasie ponad dwugodzinnej wizyty nasze źródło zostało sfotografowane i uwiecznione w kamerze, co będzie wykorzystane do montażu audycji telewizyjnej oraz najlepsze zdjęcia zostaną umieszczone na stronie internetowej www.zaadoptujrzke.pl, za pośrednictwem której odbędzie się głosowanie.

Dodatkowo zostały podpatrzone miejsca, gdzie w jednym z nich zostanie ukryty „**Skarb/Skrytka**” w ramach zabawy **Geocaching**, która z roku na rok ma coraz więcej uczestników.

Zabawa ta polega na odnajdywaniu miejsca, gdzie schowany jest „**Skarb**”, tzn. pudełeczko hermetyczne z notesem do adnotacji oraz upominkami. Osoba, która znajdzie pudełeczko, zabiera upominek a zostawia swój, co pozwala następnej osobie szukającej odnaleźć skarb i ponownie wziąć na pamiątkę upominek i zostawić swój, itd.

Sam miałem okazję dwa razy uczestniczyć w takich poszukiwaniach, na Pustyni Błędowskiej i na skałkach przy zamku w Ogrodzieńcu i zapewniam Państwa, że jest to dla dzieciaków z rodzicami, młodzieży i starszego pokolenia super zabawa, do której wszystkich zachęcam.

Ale starajmy się szukać nie u nas, a w innych regionach kraju...

Skarb taki na stronie **Geocachingu** ma podane swoje współrzędne geograficzne i należy nimi się kierować żeby go odnaleźć. Jest podana lista wszystkich miejsc gdzie są ukryte pudełeczka (skrzynki).

Przedstawiciele Klubu „Gaja” przekazali nam również plakaty oraz broszury informacyjne o konkursie i akcji „**Zaadoptuj rzekę**” oraz wiadomość z ostatniej chwili, a mianowicie newsa, że ambasadorem konkursu „**Rzeka Roku**” została **Beata Pawlikowska**, polska pisarka i podróżniczka.

Mariusz GOLENIA

Kącik matematyczny²⁵

Zadanie 1

Jaki kąt utworzą wskazówki zegara o godzinie 7:40?

Fot. iStockphoto.com

Zadanie 2

Na parkingu stały samochody osobowe i motocykle. Razem 40 pojazdów. W sumie miały 100 kół (nie licząc zapasowych). Ile motocykli było na parkingu?

Fot. iStockphoto.com

Zadanie 3

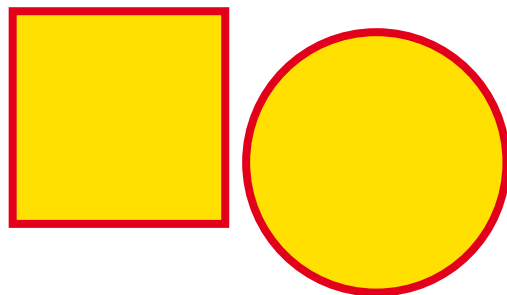
Na stołówce można kupić 3 rodzaje zup, 5 różnych drugich dań i 2 różne kompoty. Ile różnych zestawów obiadowych złożonych z jednej zupy, jednego drugiego dania i jednego kompotu można kupić na tej stołówce?

Fot. iStockphoto.com

Zadanie 4

Kwadrat i koło mają takie same obwody. Która figura ma większe pole?

Powodzenia !!!

Michał ZBIERAŃSKI

Kącik matematyczny 24

- rozwiążania zadań

Zadanie 1

Do ponumerowania wszystkich stron tej książki użyto 333 cyfr.

Fot. iStockphoto.com

Zadanie 2

Jeżeli witano się łącznie 190 razy (każdy gość przywitał się z Andrzejem i z pozostałymi gośćmi) na przyjęciu Andrzej było 19 gości.

Fot. iStockphoto.com

Zadanie 3

Jeżeli obie drogi przechodzimy innymi ścieżkami można wejść na szczyt góry i wrócić do schroniska na 30 sposobów.

Fot. iStockphoto.com

Zadanie 4

Kwadrat odwrotności sumy liczb 2 i 3 nie jest równy sumie odwrotności kwadratów liczb 2 i 3.

Michał ZBIERAŃSKI

Towarzyski kącik poezji...

Krystyna Bodnar-Miler

Fot. S. Walęga

Dlaczego

Patrzę na świat widzę go
Ale go nie rozumiem
Słucham słyszę
Ale też nic nie rozumiem
Czuję dotykam
Ale wszystko obce wokół mnie
Czy ja żyję czy już nie żyję
Czy ja jestem czy mnie już nie ma
Słowo powoli wychodzi z moich ust
Rozbija się o pustkę
Upada zranione i połamane
Nikt go już nie chce
Dlaczego nikt nie chce mojego słowa
Dlaczego nikt nie chce mojej miłości
Dlaczego...
Boże uratuj moją duszę
Od połamania
Bo serce mam już połamane
I myśli i wewnątrz
Boże utul moją duszę
Bo miłość Twoja jest wielka

Cóż można zrobić
Ze los niełaskawy
Cóż można zdziałać
Ze nie tak idą sprawy
Już dziś niepotrzebnym
Jesteś człowiekiem
Okaz miłość dla siebie
Ruszał w drogę do nikąd
Może spotkasz tam innych
Którym wiatr wieje w oczy
I wysłuchasz ich skargi
Która cię nie zaskoczy
Bo ty czujesz tak samo
Zmień życie na inne
I nie czekaj na miłość
I nie czekaj na litość
Kochaj siebie.

Na drodze naszego życia
Jesteśmy sami
Mamy bliskich kochanych
Przyjaciół
Ale w życiu jesteśmy sami
Mamy pracę zajęcia
I obowiązki
Mamy chwile radości zabawy
Mamy chwile refleksji zadumy
Ale ciągle jesteśmy sami
Gdybym miała
Pokochać na nowo
By oszukać samotności moje
Już nie mogłabym tego zrobić
Bo nie dzieli się serca
Na dwoje

Fot. Arch. Autorki

Krystyna Bonar-Miler pisze wiersze od wielu lat. Wydała dwa tomiki poezji: „To życie moje” i „Okrucy życia”. Publikowała wiersze w wydaniach zbiorowych klubu literackiego „Fraszka” przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Częstochowie: 2006 rok „Witraże poetyckie”, 2007 rok „Posłuchajcie i przeczytajcie”, 2008 rok „Poezja mieszka w zaułkach”. Mieszka w Żarkach-Letnisku. Jest sympatykiem Towarzystwa Przyjaciół Kromolowa.

Samotność we dwoje

Dwoje ludzi przeżyło lat wiele
Mieli szczęście bo innych już nie ma
Chcieli kochać siebie wzajemnie
Ale przyjaźń ich była niema

Dwoje ludzi przeżyło lat wiele
I cóż z tego kochani powiecie
Żyli we wtorek środę i czwartek
A w niedzielę samotni znów byli na świecie

Dwoje ludzi przeżyło lat wiele
Byli z sobą choć obok siebie
Nie umieli się z sobą zbratać
Może Bóg połączy ich kiedyś w niebie

Kobiety i... szachy

Kobiety zaistniały w rozgrywkach szachowych przed wiekami o czym świadczą legendy, w których królowny czy księżniczki podpowiadały walczącym o ich rękę ukochanym decydujący, zwycięski ruch.

W okresie Rewolucji Francuskiej przebrana w męski strój kobieta wygrała partię z Robespierem.

W epoce Odrodzenia słynęły z dobrej znajomości gry w szachy m.in.: królowa angielska **Elżbieta**

I, cesarzowa rosyjska **Katarzyna II**, markiza **Izabela d'Este** z Mantui i wiele innych księżnych.

Pod koniec XIX wieku królową szachów została panna **Gilbert**, amerykanka, która zwyciężyła w rozgrywce z panią **Gossip**. Partię rozgrywano korespondencyjnie.

W pierwszym kobiecym międzynarodowym turnieju w Londynie w 1897 roku zwyciężyła panna **Rudge**, ale tego typu turnieje były przez wiele następnych lat nie częstym zjawiskiem.

Dopiero poczynając od indywidualnych mistrzostw świata w 1927 r. poznajemy wspaniałą szachistkę **Verę Menchnik**, która królowała przez wiele lat. Uczestniczyła w symultanach, w męskich turniejach mistrzowskich zdobywając kolejne tytuły.

Znany jest „*Klub VeryMenchnik*”, do którego należeli wyłącznie mistrzowie i arcymistrzowie pokonani w rozgrywkach przez Verę. Wspaniała mistrzyni zginęła w czasie nalotu bombowców hitlerowskich na Londyn w 1944 r.

Po jej śmierci przez kilka lat nie było wybijającej się kobiety w rozgrywkach szachowych. Dopiero w latach 1950–1962 szachistki radzieckie zaczęły zdobywać mistrzostwa świata, a były to: **Rudenko**, **Bykowa**, **Rubcowa** i **Nona Gaprinndaszwili** biorąca udział w męskich turniejach.

Gra w szachy wśród kobiet zaczęła być bardziej popularna po drugiej wojnie światowej o czym świadczyło organizowanie corocznych kobiecych turniejów poprzedzanych eliminacjami podobnie jak w szachach męskich.

Mało jednak jest kobiet, które wniosłyby wkład w rozwój teorii szachowej. Dotychczas znane są wartościowe dzieła Angielki **W. J. Baird**, która żyła na przełomie XIX i XX wieku.

PB

Od redakcji: Opracowane na podstawie publikacji Stanisława Gawlikowskiego „Szachy”.

Fot. iStockphoto.com

Jest przetłamanie!

W sobotę (14 września) LKS „Źródło” Kromolów pokonało na własnym stadionie KS „Orla” Dąbie 1:0 (1:0).

Bramkę na wagę trzech punktów zdobył Rafał Sikora (42.) po dośrodkowaniu Artura Oczko.

Ze względu na kontuzje i absencję kilku graczy, kadra „Źródła” w tym spotkaniu liczyła tylko

czternastu zawodników. Pomimo przeciwności losu, kromołowianie pokazali charakter i po ambitnej walce odnieśli pierwsze zwycięstwo w tym sezonie.

Skład zespołu „Źródło” Kromolów

- **Zawodnicy:** Tomasz Stańczyk – Andrzej Jadczyk, Bogdan Szadkowski (C), Marek Łągiewka, Bartłomiej Nędza z – Sławomir Turlej (15. Bartosz Koral) (46. Damian Kot), Łukasz Zamora, Artur Oczko, Jarosław Rasztabiga – Mateusz Sokołowski (81. Mateusz Sikora), Rafał Sikora
- **Trener:** Bogdan Szadkowski

Marcin KWAPISZ

II runda Pucharu Polski dla „Źródła”

W środę (28 sierpnia) zostały rozegrane spotkania I rundy Pucharu Polski na szczeblu Podokręgu Sosnowiec – edycja 2014/2015.

Na tym etapie rozgrywek LKS „Źródło” Kromolów zmierzyło się na wyjeździe z zespołem MKS Ujejsce.

Mecz, którego stawką był awans do dalszej fazy pucharowej zakończył się zwycięstwem kromołowian 6:2 (1:1). Dla „Źródła” trafili: Artur Oczko (59., 89.), Artur Wnuk (66., 88.), Mateusz Sokołowski (19.) oraz Łukasz Zamora (71.).

Natomiast dwa gole dla beniaminka Klasy B zdobył Grzegorz Kachniarz (42., 55.).

Spotkanie odbyło się na bocznym „boisku” przy stadionie „Unii” Ząbkowice.

W II rundzie „czerwono-zieloni” zmierzą się z „Przemszą” Siewierz.

Rozegranie kolejnej fazy Pucharu Polski przewidziano na 11 września (środa). Wezmą w niej udział zwycięskie zespoły I rundy oraz drużyny z Klasy Okręgowej.

Marcin KWAPISZ

Nowe władze „Źródła” Kromolów!

W czwartek (18 lipca) w siedzibie klubu odbyło się Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków LKS „Źródło” Kromolów.

Na zgromadzeniu podjęto uchwałę o udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi oraz dokonano wyboru nowych władz na kadencję 2013–2017.

Statutowe organy tworzą:

Zarząd klubu

Kazimierz Miśta – Prezes
Mariusz Golenia – Wiceprezes
Grzegorz Laber
Paweł Kwapisz

Komisja Rewizyjna

Bogdan Szadkowski – Przewodniczący
Damian Kot
Marek Kwapisz

Nowym władzom życzymy wielu sukcesów sportowych i organizacyjnych.

Marcin KWAPISZ

Kromotowski

„Kociot Czarownic”

Z końcem sierpnia zakończyła się tegoroczna modernizacja trybuny obiektu piłkarskiego w Kromotowie.

Dzięki wsparciu Prezydenta Zawiercia **Ryszarda Macha** i Urzędu Miejskiego, a także staraniom **Pawła Kwapisza** i Prezesa **Kazimierza Miśty**, na stadionie „**Źródła**” zainstalowano 264 krzeselka (3 sektory po 88 miejsc) pozyskane z przebudowywanego Stadionu Śląskiego, który był świadkiem wielu historycznych wydarzeń sportowych.

Warto podkreślić, że większość prac montażowych klub przeprowadził we własnym zakresie, a zostały one wykonane przez **Kazimierza Miśtę**, **Adama Sobczaka** i **Pawła Kwapisza**. Pomocne przy modernizacji trybuny było również zaangażowa-

nie Wiceprezesa **Mariusza Goleni** oraz Radnego **Jana Sygieta**.

Nie jest to koniec inwestycji planowanych przez Zarząd Klubu. We wrześniu zostanie odnowiona elewacja budynku klubowego, natomiast najprawdopodobniej wiosną przyszłego roku obiekt „**Źródła**” wzbogaci się o kolejne 100 krzesełek. Ponadto wszystkie siedziska zostaną pomalowane w czerwono-zielone barwy.

Marcin KWAPISZ

Fot. M. Kwapisz

Powót z łaz na tarczy

W sobotę (24 sierpnia) LKS „**Źródło**” Kromotów przegrało derbowy pojedynek z KKS „**Łazowianką**” Łazy 5:0 (1:0). Bramki dla gospodarzy zdobyli: **Michał Haładus** (78, 86), **Krystian Białkowski** (20), **Daniel Wieczorek** (65) i **Michał Kozłowski** (81).

Skład zespołu „**Źródło**” Kromotów

- **Zawodnicy:** Tomasz Stańczyk – Andrzej Jadczyk, Bogdan Szadkowski, Marek Łągiewka, Jacek Zgryźniak + (30. Damian Latko) – Łukasz Zamora (C) (65. Bartłomiej Nędzka z), Artur Oczko z, Radosław Dudek (80. Artur Wnuk), Jarosław Rasztąbąga – Mateusz Sokołowski (46. Robert Kowalski), Dawid Nędzka
- **Rezerwa:** Mateusz Sikora, Konrad Szafran, Bartosz Koral
- **Trener:** Bogdan Szadkowski

Marcin KWAPISZ

Trzy bramki trzy punkty

W sobotę (28 września) LKS „**Źródło**” Kromotów pewnie pokonało KRS TKKF „**Zew**” Kazimierz 3:0 (1:0). Bramki dla „**Źródła**” zdobyli: **Bogdan Szadkowski** (19., 80.) i **Rafał Sikora** (56.).

Skład zespołu „**Źródło**” Kromotów

- **Zawodnicy:** Tomasz Stańczyk – Marek Łągiewka, Damian Kot (C), Damian Krawczyk (85. Robert Kowalski), Łukasz Zamora – Artur Wnuk (68. Mateusz Sokołowski), Radosław Dudek, Artur Oczko, Błażej Janoska (65. Jarosław Rasztąbąga) – Bogdan Szadkowski, Rafał Sikora (80. Bartosz Nowiński)
- **Rezerwa:** Mateusz Sikora, Bartłomiej Nędzka, Bartosz Koral
- **Trener:** Bogdan Szadkowski

Marcin KWAPISZ

